

L' H o r a p r e s e n t .CATALUNYA I LA GUERRA.

Llavors de la caiguda de Barcelona molts catalans pensaven que el 26 de gener de 1939, seria com l'11 de setembre de 1714: que ambdues dates significarien l'enfonsement de Catalunya i tot el que ella representava durant molt anys. No obstant, diferents persones reaccionant contra els pessimismes, apreciaren ja des d'aquell moment una diferència històrica fonamental donada la situació d'Europa entre les dues dates. La caiguda de Barcelona en 1714, venia al final i com a conseqüència d'una fonda crisi europea. La caiguda de Barcelona en 1939, venia tan sols al final d'un dels moviments preparatoris de la gran crisi europea, que d'una manera tràgica es revelà a primers de setembre d'aquest any, amb l'invasió germanica de Polònia, i la declaració de guerra de França i Anglaterra contra Alemanya.

La Guerra de Successió espanyola que s'estengué per tota l'Europa occidental, i la guerra actual, tenen un sentit comú en l'història de les relacions internacionals europees. En ambdós cassos, és Anglaterra que s'alça contra tot intent de dominació d'Europa per una sola potencia ambiciosa, llavors contra el desmesurat poder de la Casa de Borbó a França i Espanya, avui contra les ambicions de Hitler, tal com en 1914 contra les del Kaiser, a primers del segle XIX contra les de Napoleó, i com en el segle XVI contra les de Felip II.

La guerra actual representa la topada de dues forces de caràcter mundial, la persistència de l'Imperi Britànic, o el domini del món pel nazisme hitleria. Aquest compta amb una guerra de destrucció fulminant. L'Imperi Britànic amb la seva força i lentitut característica ja ha començat els seus plans per a una guerra que almenys durarà tres anys.

La posició de Catalunya és clara. No podem tenir dubtes en el camí a seguir donats els ideals de catalanisme i democràcia, i la nostra experiència durant la guerra d'Espanya. La sort de Catalunya va avui lligada amb la sort de les democràcies. Ens salvem o ens enfonsem junts. Aquesta actitud catalana no tan sols de simpatia, sinó de cooperació pràctica amb França i Anglaterra, és expressió de la política exterior tradicional de Catalunya, que es desenvolupa per ella mateixa, independentment de la que pugui seguir Espanya, -tan l'Espanya italo-germanica de Franco, com l'Espanya històrica tradicionalista i monàrquica, com finalment l'Espanya negrinista.

Naturalment que en el desenvolupament pràctic d'aquesta política exterior catalana, l'actitut que eventualment pugui tenir el Govern de Franco no deixarà de tenir-hi una influència reflexe, però no serà una causa tan forta com la que l'actitut d'Itàlia podrà ésser damunt de l'actitut d'Espanya. Si Itàlia restés neutral, Espanya persistiria en la seva actual neutralitat. Caldrà però analitzar escrupolosament fins a quin punt, tal neutralitat és lleialment i honradament mantinguda, o bé, si no serà més que una cobertora per ajudar de sota-mà a Hitler. Són molts els que creuen que una Espanya neutral pot ésser un auxiliar més profitós per Alemanya, que no pas una Espanya belligerant, que li seria una carrega i que podria ésser a més posada fàcilment fora de combat.

Tant doncs, en l'eventualitat d'una Espanya "oficialment neutral", com en el d'una Espanya belligerant, l'actitut dels catalans com la dels bascs, només pot ésser una: la resolta simpatia i cooperació pràctica a